

מערכי שיעור יסודי

שלב 1 - "להרגיש"

הוכן ע"י

עינה שכטמן

רותי סובל לוטנברג

מנהלת ארגונית יוצרים שינוי ישראל

מייסדת ומנהל פדגוגית יוצרים שינוי
ישראל

רוח טובה
RUACH TOVA
روح طوفاة

שלב 1 – להרגיש

הכרות עם "יוצרים שינוי"

סרט ופופקורן
יהלי בארץ הדמיון
MIX & MATCH
"קווה קווה" "יוצרים שינוי"
אקטיביסט בצ'יק

להרגיש - פעילויות לטיפול אמפתי והכרות עם העצמי והאחר

הכנת יומן מסע אישי
תכנון תיק בית הספר האידיאלי
בינגו ריקודים ופעולות + שיר
כוחות העל שלי
משחק המקצועות
נקודות מבט
תחרויות פרה אולימפיות
הליכה על עיוור
להקשיב עם הלב
המתנה הכי שווה
מילה טובה
אתגר הצל

פעולות לאיתור צרכים וזיהוי הזדמנויות להשפיע

ספרים שמדברים עלי
הדרך שלי לבית הספר
כדורי שלג

פעילויות לבחירה וחקירת הבעיה הנבחרת

עננים
פה קבור הכלב
בחזרה לעתיד

פעילויות להגדרת הבעיה הנבחרת

להרים את החומה

מה זה יוצרים שינוי?

"יוצרים שינוי" הינה תכנית חינוכית בינלאומית, הפועלת ב- 70 מדינות ופונה לאנשי חינוך המעוניינים לאפשר לתלמידיהם להיות יזמים אכפתיים ומעורבים בקהילה. התוכנית פועלת בישראל זו השנה השישית בהמלצת משרד החינוך ומנוהלת על ידי עמותת רוח טובה ומייסדת התכנית הגב' רותי סובל לוטנברג.

מטרת התכנית, לאפשר לכל ילד וילדה בישראל להאמין ביכולתם ולהוביל שינוי חיובי, בתחומים שמפריעים להם ורלוונטיים לעולמם. התוכנית מתאימה לילדים ובני נוער בכל גיל ובכל מסגרת חינוכית. תוצרי התהליך מתממשים בפרויקטים חברתיים, במגוון רחב של תחומים.

התכנית מעניקה למורים ומנהלים כלים ושיטה מובנית, ליישום למידה מבוססת פרויקטים (**Project Based Learning**) למען הקהילה, בארבעה שלבים פשוטים:

- מתחילים ב**להרגיש** - מתבוננים בסביבה ומחליטים מה רוצים לשנות
- ממשיכים ב**לדמיין** פתרונות אפשריים לבעיה שנבחרה
- ואז יוצאים ל**עשות** וליצור את השינוי
- את התהליך כולו מתעדים ולבסוף **משתפים** בסיפור השינוי ונכנסים לתחרות על מנת לעורר השראה.

מדי שנה מתקיימת תחרות ארצית אליה מוגשים סיפורי השינוי. קבוצה אחת תזכה לייצג את ישראל בכנס הבינלאומי של התכנית בחו"ל.

*חשיבה עיצובית מתאפיינת בוויזואליות. כל פעילות, דיאלוג, ותהליך מתועד כדי לשמר את כלל הדעות והמחשבות שליוו אתכם במשך כל התהליך. כדי לסייע לכם הכנו עבורכם פוסטר לתליה בכתה, שם תוכלו לתעד ולסכם כל שלב בתהליך.

בנוסף, אנו מציעים לכם המורים וגם לתלמידים לנהל יומן "יוצרים שינוי" המתעד את העשייה, והתובנות. כשתשתפו את סיפורכם בסוף התהליך תוכלו להיעזר ולחזור למחשבות ולרשמים שיש נטייה לשכוח.

שלב 1 - "להרגיש"

השלב הראשון הינו לעודד את הילדים להתבונן סביבם, במרחב הפיזי, הרגשי והחברתי שלהם, ולזהות בעיות המשפיעות עליהם באופן ישיר או עקיף, בבית הספר, בבית, בחברה או בקהילה.

זו ההזדמנות להרגיש.

על הבעיה לעלות מהילדים על מנת שיתחברו אליה באופן אישי, כך גם יהיה לפתרון שידימיינו ויבצעו השפעה אמיתית.

איך מתחילים?

1. זיהוי ובחירת הבעיה - קיימות מספר פעילויות פשוטות ומהנות שיתנו לכם כלים כיצד לסייע לילדים לזהות ולאתר את הבעיה המפריעה להם. תנו במה לכל הבעיות העולות מן הילדים, עודדו אותם להביע את עמדתם. זכרו שכל נושא שעולה מהילדים הינו לגיטימי, גם אם הנושא לא נראה לכם חשוב. לאחר מכן הנחו אותם לבחור את הבעיה או מספר הבעיות בהן רוב הקבוצה תרצה להתמקד.
2. חקר – שלחו את הילדים לחקור את הבעיה לעומקה ולענות על השאלות באמצעות תצפיות, ראיונות, תחקירים, שאלונים, שימוש במדיה דיגיטלית וכו'. עודדו אותם לצאת החוצה, לדבר עם האנשים המעורבים והמושפעים מהמצב ולהיכנס לנעליהם – זה הזמן גם לדבר על אמפתיה. הנחו אותם להתבונן בדפוסים חוזרים לאורך זמן הקשורים לבעיה שזוהתה, ולא למהר לחיפוש פתרון.
3. הגדרת הבעיה – סייעו לילדים להגדיר את הבעיה/ הבעיות שנבחרו באופן מדויק. הנחו את הילדים לשאול שאלות מכוונות שיעזרו להם להבין את הבעיה – על מי היא משפיעה? מתי היא מתרחשת? למה? היכן? באיזו תדירות? כמה אנשים מעורבים בבעיה ומי הם? מידת דיוק בשלב הגדרת הבעיה על כל מרכיביה ישליך על מידת ההצלחה לפתור אותה.

שלב זה הינו חשוב מאוד! התעכבו עליו כמה שצריך כדי לוודא כי הילדים מצליחים באמת להתחבר באופן רגשי ואישי לבעיה וכי הם אינם פותרים את הבעיה ה"לא נכונה". הימנעו מהנטייה הטבעית לשיפוטיות ולהתערבות רעיונית. קחו צעד אחורה ותנו לילדים להוביל. תפקידכם הוא להנחותם בלבד.

חשוב - זכרו לתעד את כל התהליך!

הכישורים הנרכשים משלב זה: יכולת התבוננות בסביבה הקרובה, זיהוי בעיות שמשפיעות עלי ועל אחרים, תצפיות, חקר, מודעות עצמית ומודעות לאחר, כישורי תקשורת, כישורי מנהיגות ואמפתיה.

הכרות עם "יוצרים שינוי" פעולות להכיר את יוצרים שינוי כמתודה וכתנועה

סרט ופופקורן

משך הפעילות: 45 דק'

מטרות הפעילות: לחשוף את הילדים לתכנית וליוזמות של "יוצרים שינוי" בארץ ובעולם ולאמן את הילדים כיצד לזהות בעיות ולפתור אותן

עזרים: מחשב, מקרן, כוסות פופקורן, דפי תצפית (שם הפרויקט, הבעיה, קהל יעד, פתרונות שעלו, פתרונות שלי, הערות וכו').

הנחיות:

- חלקו לכל ילד דפי תצפית ופופקורן
 - הקרינו את הסרטונים הבאים ותנו לילדים רקע כללי על "יוצרים שינוי" בארץ ובארגון עולמי. לאחר הצפייה בקשו מהילדים להשלים את המשפט...גם אני יכול/ה.....
 - הקרינו את הסרטונים ותנו מספר דקות בין הסרטים כדי שהילדים ימלאו את דפי התצפית
 - לאחר שסיימתם ערכו דיון, ילדים המעוניינים לשתף את שרשמו בדף התצפית, מוזמנים. עודדו אותם לחשוב על פתרונות יצירתיים ושונים ממה שהוצגו בסרט ורשמו את כל הפתרונות שהוצעו על הלוח.
- *ניתן למצוא עשרות סרטונים נוספים מהארץ ומהעולם בערוץ [YouTube](https://www.youtube.com/) של "יוצרים שינוי".

[יוצרים שינוי ישראל](#)

[קירן ביר סתי מספרת על יוצרים שינוי דרך ילדי הודו](#)

[מה הכוח המיוחד שלי?](#)

[כל אחד יכול](#)

[יוצרים שינוי - האסופה](#)

[יוצרים שינוי מנקודת מבטם של המורים והתלמידים](#)

[איך שינוי נולד](#)

סרטונים המתאימים לכיתות א'-ג'

[ילדי בי"ס יהודה המכבי מסייעים לילדי הגן](#)

[מאיר השמן](#)

[בי"ס בבלי ירושלמי תל אביב בבליקקי](#)

[אלומות כתות א' ב'](#)

[כתה א' מסדרת את העניינים](#)

[פחים נמוכים](#)

[מתכונים לאושר](#)

סרטים המתאימים לכיתות ד'-ו'

[ספסל החברות](#)

[פרויקט המל"א](#)

[רוצה שווה יכולה](#)

[כלבים משוטטים](#)

[Teach Kids](#)

[מאיר השמן](#)

[פרויקט הספרייה](#)

[פרויקט החרשים](#)

[סיירת נגישות](#)

[פרלמנט הילדים באשדוד](#)

[בית ספר לטבע חברה וסביבה](#)

[מועצת תלמידים מרחבית משנה את היחס לספורט](#)

[הנכים בארץ](#)

[ניקוי האגם](#)

יהלי בארץ הדמיון

משך הפעילות: 45 דק'

מטרות הפעילות: חשיפת הילדים למטרת תכנית "יוצרים שינוי" – לטפח תודעת מסוגלות בקרב התלמידים

עזרים: מקרן, המצגת [יהלי בארץ הדמיון](#) (מלל נלווה נספח 1), פתקיות

הנחיות:

הקרינו לילדים את המצגת המצורפת ולוו אותה במלל המצורף בנספח 1.

לאחר הצפייה במצגת הזמינו את הילדים לכתוב או לצייר על פתקית דברים שגם הם היו רוצים לשנות.

ניתן להדביק את הפתקיות על הלוח, לדון עליהם ואחר כך להדביק מחברת.

נספח 1 - מלל נלווה למצגת "יהלי בארץ הדמיון"

1

ילדים אוהבים במיוחד סיפורים שמתחילים ב: "היה היה פעם"

ומסתיימים ב: "וחיו בעושר ואושר עד עצם היום הזה"

אני אשתף אתכם בסיפור מיוחד אחד

הוא נקרא להפוך "מתישהו" ל"היום"

2

3

היה היה פעם ילד חמוד מאוד בשם יהלי

וכמו כל הבנים הצעירים

הוא אהב לשחק משחקים

הוא אהב לחלום חלומות גדולים

4

והוא אהב לדמיין שהוא סופרמן

5

יום אחד כששיחק בחוץ הגיעה משאית גדולה ושפכה ערימה גדולה של אשפה מסריחה, ממש באמצע הפארק שיהלי אהב לשחק בו וזה הפריע לו. יהלי, בדרכו הרגילה, רצה לשנות את המצב. אחרי הכל הוא סופרמן נכון?! אז הוא מיד העלה רעיונות סופרמניים.

6

הוא רץ לאמו ואמר: אמא, מותר לי לנסות לשנות את המצב? אני יכול לפתור את זה? ומה אתם חושבים קרה?

7

מבלי אפילו להרים את הראש, אמו אמרה: "יהלי, אתה צעיר מדי, זה תפקיד העירייה, מה אתה כבר יכול לעשות?"

יהלי לא היה מוכן לוותר, הוא אמר: "אמא, אני סופרמן, אני יכול לשנות את זה!" אמו ענתה בבעס....

8

יהלי! סופרמן קיים רק באגדות"

9

לאט לאט, במשך השנים, יהלי הפסיק לשאול "האם אני יכול?" והחל לומר "אני לא יכול" ו"מה אכפת לי". עד שיום אחד הוא אפילו לא שם לב שיש בעיה כלשהי עם האשפה וכל החלומות הגדולים להפוך לסופרמן ולשנות את העולם התחלפו בתירוצים.

10

אספר לכם סוד, יהלי לא ידע שהוא חי בארץ ששמה "ארץ המתמהמהים"

11

ארץ שבה כולם אומרים "מתישהו" במקום "היום"

12

באותה ארץ כולם אמרו "זו בעיה שלך ולא שלי" ו"מה אכפת לי, שמישהו אחר יטפל" והחיים באותה ארץ היו מאוד אפורים....

13

ואז לפתע הוא קיבל מכתב מבת דודתו המקסימה קייט - "בוא לבקר אותי". הוא בדיוק חשב על קייט לאחרונה. היא תמיד הייתה ייצור מוזר במשפחה. אז הוא אמר "אוקי", "באמת לא נפגשנו הרבה זמן, אני בא לבקר אותך"

14

כשהוא נחת שם הצלילים הראשונים שהוא שמע היו של צחוק, אהבה, אנרגיה, אור וצבעים ואז הוא ראה משהו ממש מוזר

15#

הוא ראה את קייט עומדת בתוך ערימת אשפה ומנקה אותה בעזרת חברה. המוזר מכל היה שהיא חייכה! אתם לא מאמינים לי? זה מה שיהלי ראה...

16

(סרט ברזיל)

17

יהלי שאל את קייט "למה?", "למה את עושה את זה?", "למה זה כל כך אכפת לך?" "למה את לא מתקשרת ל-103?" או מחכה שמישהו אחר יטפל בזה?

קייט ענתה לו: "מה זאת אומרת למה? כי אנחנו אוהבים לשחק כאן" "למה שנחכה שמישהו אחר ישנה כשאנחנו יכולים לעשות את זה בעצמנו?" יהלי היה עוד יותר מבולבל. הוא אמר...

18

אגלה לכם סוד נוסף, יהלי לא ידע שקייט חיה בארץ שנקראת "ארץ הדמיון"

19

בארץ הזו כולם אומרים "אנחנו יכולים" במקום לשאול: "מותר לי?" אומרים "אנחנו נעשה" במקום "יעשו בשבילנו"

20

ואומרים "היום" במקום "מתישהו". קייט עשתה ליהלי היכרות עם ארץ הדמיון, זה מקום בו ילדים, לוקחים יוזמה והופכים למשל מקום מוזנח למלא חיים ועשייה

21

(סרט בוסתן קהילתי)

22

מקום שבו ילדים קטנים כגדולים יוצרים שינוי בכוח הרעיונות שלהם

(סרט)

23

ואז קייט לקחה את יהלי לבת-ים שם הוא ראה ילדים בני 7 נותנים מכל הלב ומרגשים עד דמעות

(סרט מאיר השמן)

אכן, יהלי היה המום. הנה ילדים שממש משנים את העולם. אמו טעתה, סופרמן לא קיים רק באגדות, סופרמן נמצא בתוך כל הילדים האלה שראה שהם יכולים. הוא היה מאוד נרגש.

24

הוא שאל את קייט: "מה זה הדבר הזה שהדביק את כל הילדים האלה בחיידק ה"אני יכול/ה"?"

25

אז קייט אמרה ליהלי: "אתה לא צריך לבקש רשות כדי לשנות את העולם", "אתה לא צריך להמתין למישהו אחר שיעשה את השינוי", "ואתה לא צריך לדחות מתישהו מה שאתה יכול לעשות היום"

26

כל מה שעליך לעשות הוא להשתמש בנוסחה הפשוטה: להרגיש, לדמיין, לעשות ולשתף

27

קודם כל אתה צריך להרגיש - כל דבר שמפריע לך, זה יכול להיות דברים קטנים כמו צלצול בית הספר ותיקי גב כבדים או דברים גדולים כמו בריונות, עוני ובזבוז מים. אבל בשביל זה אתה צריך להקשיב ולהתבונן, על החברים, המשפחה, הקהילה והסביבה. אתה צריך לחשוב לא רק עם הראש אלא גם עם הלב.

28

ואז אתה צריך לדמיין. תדמיין דרך לשפר את המצב. תעלה המון רעיונות, תחשוב מחוץ לקופסא, תחשוב באופן אמיץ, תחשוב נועז.

29

ואז פשוט צא החוצה ותשנה את המצב. תיצור את השינוי! גם אם זה משנה את חייו של ילד אחד, זה משהו. ותזכור, אתה לא יכול לשנות את חייו של אדם אחר מבלי להשתנות בעצמך.

30

ואז מגיע החלק החשוב מכל, כמו שראית היום, לשתף. שתף את הרעיונות שלך כדי להדביק אחרים בחיידק ה"אני יכול/ה".

31

אם זה לא הספיק, יהלי נדהם לראות שיש עוד 25,000,000 ילדים מסביב לעולם שהם גיבורי על, שמשנים את העולם ומשפרים אותו

32

הוא חזר הביתה מלא השראה, מוכן להיות השינוי

33

עכשיו היה בידיו של יהלי את נוסחת הקסם. אז הוא השתמש בדמיון.

34

והפך את "ארץ המתמהמהים" ל"ארץ השינוי"

35

ובך "מתישהו" הופך ל"היום"

משך הפעילות: 45 דק'

מטרות הפעילות: לחשוף את הילדים לתכנית וליוזמות של "יוצרים שינוי" בארץ ובעולם ולאמן את הילדים כיצד לזהות בעיות ולפתור אותן.

עזרים: מחשב, מקרן, כרטיסי "להרגיש" וכרטיסי "לעשות" (נספח 2) רשימת הנושאים (נספח 3)

הנחיות:

הקרינו את הסרטונים הבאים ותנו לילדים רקע כללי על "יוצרים שינוי" בארץ ובארגון עולמי. לאחר הצפייה בקשו מהילדים להשלים את המשפט...גם אני יכול/ה.....

הדפיסו את הכרטיסיות "להרגיש" עם מגוון הנושאים הנמצאים בטבלה המצורפת ובמקביל את כרטיסיות ה"לעשות".

פרשו את הכרטיסים במרכז המעגל והנחו את הילדים למצוא את הזוגות הנכונים של פרויקטים שהתחילו בכרטיס ה"להרגיש" והסתיימו בתיאור שמופיע בכרטיס ה"לעשות".

לאחר שכל הכרטיסים מסודרים, תגלו למשתתפים את הסיפור האמיתי והקרינו את הסרטונים הרלוונטיים.

נספח 3: רשימת הנושאים

כרטיסי "להרגיש"	כרטיסי "לעשות"	שם המסגרת	לינק ביטויב
אף אחד לא מבין את הבעיות שלנו כמתבגרים	הקמת הצגה "הנה באה השמש"	מדצ"ים פתח תקווה	https://www.youtube.com/watch?v=enEzeZnyAVg
רצינו דשא סינטי למגרש המשחקים אנשים שקופים	קמפיין חיסכון מים וחשמל	בי"ס יוספטל אזור	https://www.youtube.com/watch?v=ASRb4pgbB0M
חוסר שיוון מגדרי	עיצוב חלוק עבודה	בי"ס ריברסייד הודו	https://www.youtube.com/channel/UCiWUBG5cGRIGXqFbDf1fCnQ
כלבים משוטטים	הקמת קבוצת כדורגל תחרותית	בי"ס ניר קריית אונו	https://www.youtube.com/watch?v=mZeeiJ1_dkw&feature=youtu.be
מי מכין את הכריכים הנמצאים מידי בוקר על דלת בית הספר?	הקמת פינת ליטוף	בי"ס נווה מדבר אבו קוויידר	https://www.youtube.com/watch?v=Wk5SEbaUq5s
אין נגישות לממתקים מתי שרוצים	גידול ירקות כתרומה לעמותה	בי"ס יד מרדכי בת-ים	https://www.youtube.com/watch?v=1j674KIPTSc
חוסר מוטיבציה להגיע לבית הספר	הקמת בוסתן קהילתי	ביה"ס הדמוקרטי כ"ס	https://www.youtube.com/watch?v=WoXJHHcy9ze
חשש מהיעדר תעסוקה	הקמת להקת מחול ייצוגית	חט"ב עידנים רמלה	https://www.youtube.com/watch?v=9xDuFQEm2Bw
	סדנאות להגשמת	בי"ס אלרחמה	https://www.youtube.com/watch?v=x1goC5TbKe4

בסיום הלימודים	חלומות	באקה אל גבריה	
כלבים בעלי נכויות של בעלים חסרי אמצעים	גיוס כספים לרכישת מדפסת תלת מימד	חט"ב פיינשטיין פ"ת	https://www.youtube.com/watch?v=VVsfghLAr2c
קשיי המעבר בין הגן לבית הספר	הפסקה פעילה	בי"ס יהודה המכבי ת"א	https://www.youtube.com/watch?v=4Bq7cVX9gw4
בזבז מזון ואכילה לא בריאה	ניצול יעיל של שאריות מזון כקומפוסט	בי"ס נווה מדבר אבו קווידר	https://www.youtube.com/watch?v=EL8TRhZACyc
צורך בלמידה מחוץ לכתה	עיצוב גלידה למותג ידוע לחג	בי"ס ריברסייד הודו	https://www.youtube.com/watch?v=Lqeh9L8eruM
צורך לתרגל 'התמדה'	ליווי ילדים חולי סרטן	בי"ס ריברסייד הודו	https://www.youtube.com/watch?v=4FDiMkN3XMY
ילדים באים בלי מצב רוח לבית הספר	ספר מתכונים	הודו	https://www.youtube.com/watch?v=xI_JqHSbMMY
לא נעים לטייל בפארק סביב האגם	עיצוב פחי אשפה	הודו	https://youtu.be/KTRPCeScVhU
תמיד עושים עבורנו	חלוקת אוכל ובגדים לנזקקים	בי"ס סיני חינוך מיוחד רמלה	https://www.youtube.com/watch?v=0j6Ro08t1Zs
גזענות	הפקת יריד אוכל ותרבות	בי"ס דרור אור עקיבא	https://youtu.be/zxiig-58M9c
יחס משפיל לחיילים	מסיבות קהילתיות	בי"ס ת"לי מתמטי גבעת זאב	https://www.youtube.com/watch?v=KNvnF6wOYnU
בעיית תקשורת עם סבתי החרשת	לומדים ומלמדים שפה חדשה	בי"ס אמיר פ"ת	https://www.youtube.com/watch?v=UDa5Dts2efc
אי שייכות של ילדי ביה"ס לילדי ביתוח חינוך מיוחד	סרט לבחירתך ומשלוחי מנות לנזקקים	תיכונת ת"א	https://www.youtube.com/watch?v=9CyokQxLRPc
מחסור במקום לצאת ולשחק	שיפוץ חצר מוזנחת	מלאכי נוער קריית גת	https://www.youtube.com/watch?v=CgChCrQALy4
לתת אחרי שהבנו מה צריך	למשקם Extreme Makeover	בי"ס אור תורה קדימה-צורן	https://www.youtube.com/watch?v=tJpMOrvv3ul
לא קוראים ספרים	הפיכה לספרייה	בי"ס אמיר פ"ת	https://www.youtube.com/watch?v=Smlc5LihDIY
תנאי המחיה של חיות המשק	חלב חופש	בי"ס לטבע חברה וסביבה ת"א	https://www.youtube.com/watch?v=Ch1SzyVAXxc
סבל התרנגולות	גיוס רשתות שיווק גדולות לשיווק המוצר שלהם	בי"ס לטבע חברה וסביבה ת"א	https://www.youtube.com/watch?v=jCgDAmhT81Y
ילדים משוטטים משועממים ברחובות	הקמת מועדון		https://www.youtube.com/watch?v=6Gh7OpY4pHA
כובד תיקי בית ספר	בניית מערכת שיעורי בית דיגיטליים	בי"ס אלומות ת"א	https://www.youtube.com/watch?v=wsdbiHfPL-c
רחובות לא נגישים לבעלי נכויות	הקמת ספירת נגישות	בי"ס אמיר פ"ת	https://www.youtube.com/watch?v=x5QIMVI-izo
רצון לתת לאחרים מה שלי לא היה בילד	חוגים ימי הולדת בהתנדבות	מלאכי נוער קריית גת	https://www.youtube.com/watch?v=Eaejnd0HTmY
תהליך אורבניזציה של הישוב	הקמת משתלה קהילתית	חט"ב הראשונים הוד השרון	https://www.youtube.com/watch?v=gOOPciNtAu0
חניות כפולות ומסכנות חיים	תכנון מרחב חוץ בית ספרית יחד עם המשטרה	בי"ס אל רחמה באקה אל גרבייה	https://www.youtube.com/watch?v=SIGrrM86EpK
צורך להפוך את בית הספר לחיובי יותר	עיצבו את קירות בית הספר ש"ידברו" אותם	תיכון יובלים אור יהודה	https://www.youtube.com/watch?v=nbikQoxBZC0&list=PLajQ6TbD_zQ12YSyerQhRwFD5SR3aiWIC
אם הייתה לי הזדמנות לחלום	התנדבות בכל דרך אפשרית	אשקלון אורט אפרידר	https://www.youtube.com/watch?v=nbikQoxBZC0&list=PLajQ6TbD_zQ12YSyerQhRwFD5SR3aiWIC
לא מכירים את אתרי הכפר	שילוט רחובות	כפר עילוט	https://www.youtube.com/watch?v=Hylb1vTciQk&list=PLajQ6TbD_zQ12YSyerQhRwFD5SR3aiWIC&index=6

https://www.youtube.com/watch?v=GdtGnqpzt5M&index=7&list=PLajQ6TbD_zQ12YSyerQhRwFD5SR3aiWIC	אולפנת בר אילן	עשינו לעצמנו מסיבה	חוסר גיבוש
https://www.youtube.com/watch?v=IMsmEmucFOg&index=11&list=PLajQ6TbD_zQ12YSyerQhRwFD5SR3aiWIC	אולפנת בר אילן נתניה	פתרונות מחזור יצירתיים	בית הספר מלוכלך
https://www.youtube.com/watch?v=f5MDOD02PWk&index=13&list=PLajQ6TbD_zQ12YSyerQhRwFD5SR3aiWIC	חט"ב פיינברג חינוך מיוחד פ"ת	טיפוח גינה	לא נעים לקשישים
https://www.youtube.com/watch?v=m6cMDEfOTb4&index=15&list=PLajQ6TbD_zQ12YSyerQhRwFD5SR3aiWIC	אולפנת בר אילן	יצירת תקנון	אלימות ברשת
https://www.youtube.com/watch?v=3fKplT2CBTU&index=19&list=PLajQ6TbD_zQ12YSyerQhRwFD5SR3aiWIC	אולפנת בר אילן	הוספת כוסות לנטילת ידיים בשירותים	צורך בחיזוק הצד הרוחני של התלמידות
https://www.youtube.com/watch?v=moh_VxtiuhU&index=22&list=PLajQ6TbD_zQ12YSyerQhRwFD5SR3aiWIC	בי"ס ניר קריית אונו	קיר גרפיטי	הבנה אמפתית לחולים וחלשים בחברה
https://www.youtube.com/watch?v=NIwh06jGi_c	חינוך מיוחד בי"ס דמוקרטי כ"ס	יריד אוכל טוב	תחושת חוסר שייכות לביה"ס
https://youtu.be/vnE4G-4z1rQ	בי"ס מרחבים ראשל"צ	הקמת תחנת חברות: תחנת מוצא: לבד, תחנת יעד: ביחד	בדידות בהפסקות
https://www.youtube.com/watch?v=qjWIn-dAL4g&authuser=0	מעלה צביה	קמפיין ניקיון	לחגוג למדינה יום הולדת 70
https://www.youtube.com/watch?v=AxRrMiawIQ8	בי"ס רמת כרמים אשקלון	עיצוב מרחב שלם בבית הספר	קושי להסתגל לכתה א'

התנסות בקטן בתהליך

קווה קווה "יוצרים שינוי"

משך הפעילות: 40 דק'

מטרות הפעילות: תרגול תהליך חשיבה מעצבת דרך סוגי השאלות האופייניות לתהליך

עזרים: מספרים, דפים, כלי כתיבה, דפי "קווה קווה" (נספח 4)

הכנה: לצלם ולחלק את דפי קווה קווה "יוצרים שינוי"

הנחיות:

- הנחו את הילדים בשלב ראשון לקפל את הקווה קווה לפי ההוראות.
- לאחר מכן כל ילד בתורו, בהצבעה, בחירה או לפי הסדר, משחק את משחק הקווה קווה ומקריא את התוכן שיצא לו בהתאם למשחק.
- לאחר שנבחר הנושא כתבו אותו על הלוח ובקשו מהילדים לעקוב אחר השאלות המנחות בתוך הקווה קווה.
- ערכו מספר סבבים של המשחק, רכזו את התשובות על הלוח ודונו בהם.

אופציה נוספת:

- חלקו את הילדים לזוגות. כל אחד פותח וסוגר את הקווה קווה עבור השני שבחר ועונה.
- שתפו את הכיתה בתחום שבן/בת זוגך בחר/ה בנושא ואיך בחרתם לפתור את הבעיה ולענות על השאלות המנחות.

הוראות קיפול הקווה-קווה

1. קחו נייר בצורת ריבוע ועשה קיפולים בחצי האורך ובחצי הרוחב
2. קפלו כל פינה של הריבוע כלפי המרכז
3. הפכו את הנייר וקפלו כל פינה של המעוין אל המרכז (הקיפולים הם בכיוון ההפוך מהקיפולים הקודמים)
4. הפכו את הריבוע לצד השני
5. קפלו את הפינות של הריבוע כלפי המרכז
6. עבשיו יש לקפל כמו בשלב 1 את הנייר לחצי באורך וברוחב, ואח"כ לפתוח חזרה לריבוע
7. עבשיו כל מה שנשאר הוא להכניס אצבעות לקיפולי הריבועים הקטנים שנוצרו ולהתחיל לשחק

הוראות משחק הקווה-קווה

- 4 פינות חיצוניות: 4 שלבים ליצירת שינוי
- 8 משולשים קטנים פנימיים: תחומי חיים שניתן לאתר בהם בעיות
- 4 משולשים גדולים: שאלות מנחות להבנת הבעיה
- ריבוע פנימי: 4 פעולות שניתן לנקוט בהן כדי ליצור שינוי

הוראות הפעלת הקווה-קווה

1. קפלו את הנייר בהתאם להוראות
2. בחרו מספר
3. פתחו וסגרו את הקווה-קווה בהתאם למספר
4. בחרו אחד מתוך שני התחומים החשופים. ציינו בעיה שאתם מזהים הקשורה לאותו התחום
5. בחרו מספר שוב
6. פתחו וסגרו את הקווה-קווה בהתאם למספר
7. פתחו את הלשונית
8. ענו על השאלה במשולש בהתאם לתחום שבחרתם בסיבוב הקודם
9. בחרו מספר
10. פתחו וסגרו את הקווה-קווה בהתאם
11. פתחו את הלשונית לחשוף את המשולש הפנימי
12. השלימו את ההיגד בהתאם לבעיה אליה התייחסתם בסיבובים הקודמים

פעילויות לטיפול אמפטיה

הכנת יומן מסע אישי

משך הפעילות: 20 דק' (אפשרי כשיעורי בית)

מטרות הפעילות: תיעוד הפעולות, המחשבות, הרגשות וכו' שהילד חווה בתהליך יוצרים שינוי

עזרים: מחברת, כלי כתיבה

הנחיות:

בקשו מהילדים לעצב יומן מסע אישי בו יתעדו את החוויות האישיות שלהם בתהליך יוצרים שינוי, לדוגמא: מה עשיתי? מה הרגשתי? מה למדתי? מה הפתיע אותי? מה אכזב אותי? מה אני עוד רוצה לעשות?

יומן מסע זה ילווה את הילדים לאורך התהליך ויוכל לסייע בתיעוד ובהמשך בהגשת הפרויקט המתועד.

תכנון תיק בית ספר אידיאלי

משך הפעילות: 45 דק'

מטרות הפעילות: לתרגל חשיבה מהלב הבנת צרכים של האחר ועשייה למענו

עזרים: ניירות, כלי כתיבה וטושים

הנחיות:

הנחו את הילדים להתחלק לזוגות

הקציבו להם 5 דקות לתכנן על הנייר את תיק בית הספר האידיאלי לבן/בת הזוג

לאחר הזמן המוקצב כל אחד מספר מה הוא תכנן ולמה

בעט בקשו מהם לראיין אחד את השני (לפחות 5 דקות כ"א) כדי להבין מה חשוב לבן/בת הזוג בתיק בית ספר?

• מה את/ה אוהב/ת או לא אוהב/בתיק שלך היום?

• איך קיבלת אותו? ממי?

• מה את/ה מכניס לתוכו?

- מה את/ה מכניס ומוציא הרבה פעמים ביום?

- איזה בד את/ה אוהב לתיק?

- מהו הגודל האידיאלי עבורך לתיק?

- באיזה צבע את/ה אוהב/ת את התיק שלך?

לאחר הריאיון בקשו מהם לתתכן בשנית את התיק האידיאלי עבור בן/בת הזוג

דונו בסוף הפעילות לגבי התובנות שעלו: איך התיק שונה מזה שתוכן בהתחלה? מה השתנה ולמה?

*ניתן להפוך את הפעילות לפעילות יצירה עם בניית התיק האידיאלי מחומרים ממוחזרים

טובים השניים מן האחד

משך הפעילות: 20 דק'

מטרות הפעילות: להדגים באופן חוויתי את היתרונות בעבודת צוות

עזרים: בלוני לייטקס צבע אחיד מלאים בהליום, מרקרים שחורים

הנחיות:

- פזרו את הבלונים בחדר

- בקשו מכל אחד לקחת בלון ולרשום עליו את שמו/ה

- שחררו את הבלונים לתקרה

- בקשו מהמשתתפים למצוא את הבלון עם שמם

- מדדו זמן

- חזרו על הפעילות אך כעת בקשו מכל אחד לקחת בלון ולהעבירו לאדם ששמו רשום עליו ומדדו זמן.

מה לקח יותר זמן?

מה ניתן ללמוד מזה?

בינגו ריקודים ופעולות + שיר

משך הפעילות: 20 דק'

מטרות הפעילות: להדגיש באמצעות משחק את היכולות שיש לכל ילד

עזרים: כרטיסי פעולה (נספח 5), מוזיקה, מדבקות פרס

הנחיות:

- הדפיסו על A3 את נספח 5
- גזרו את הכרטיסיות
- שימו את הכרטיסים הקטנים בכוס
- חלקו את כרטיסי הפעולה הגדולים בין הילדים

איך משחקים:

- השמיעו שיר
- הילדים מתחילים לרקוד כשהם אוחזים את הכרטיסים הגדולים בידם
- כשהמוזיקה נעצרת, הזמינו בכל פעם ילד אחר להגריל כרטיס קטן מהכוס ולהדגים ללא מילים את הפעולה המצוירת על הכרטיס
- מי שזיהה את הפעולה המוצגת כזו שיש לו בכרטיס הגדול מכריז על כך ושניהם זוכים במדבקת פרס
- אחרי כל סיבוב הילדים מחליפים ביניהם את הכרטיסים וממשיכים במשחק

כוחות העל שלי

משך הפעילות: 45 דק'

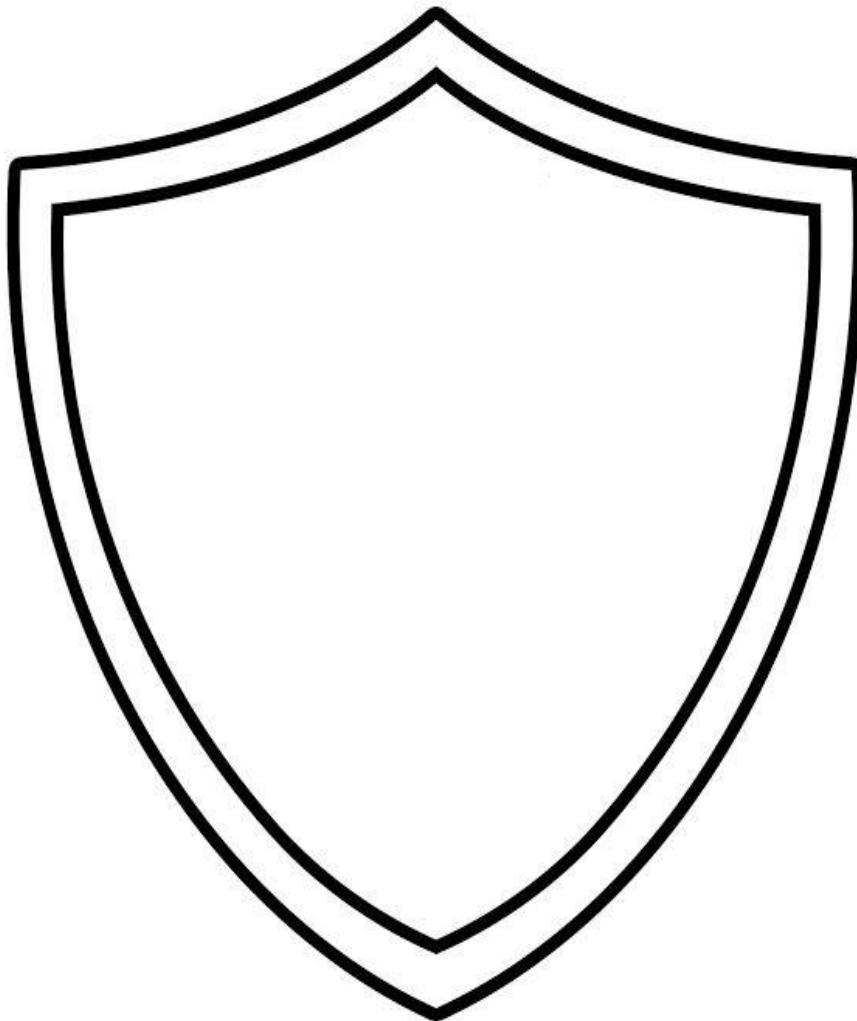
מטרות הפעילות: לזהות ולהבליט את החוזקות והיכולות של כל אחד מהילדים

עזרים: איור של מגן (נספח 6), כלי כתיבה, טושים, צבעים

הנחיות:

- במליאה בקשו מהילדים להגיד במה הם הכי טובים לדוגמא: כדורגל, גידול חיות, אפיה, ציור, פאזלים, לגו, עזרה לאחים קטנים וכו'
- בקשו מכל אחד לצייר בתוך המגן ציור שמשקף את "כוח העל" שלהם.
- תלו את המגנים בתערוכה

נספח 6 – מגן לדוגמא

משחק המקצועות משך הפעילות: 45 דק'

מטרות הפעילות: לזהות את כוחות העל של בעלי מקצוע שונים

עזרים: לוח מקצועות (נספח 7), סלטייפ, כלי כתיבה

הנחיות:

- הורידו את קובץ לוח המקצועות מנספח 6 וגזרו כל דמות בנפרד
- תלו את הדמויות על הלוח
- הזמינו את התלמידים ללוח והנחו אותם לרשום על דף מבין הדמויות איזו מקצוע היה בוחר להיות
- הורידו את הדמויות מהלוח והכינו אותן בערימה עם הפנים מטה.
- הזמינו משתתף לבחור כרטיס בלי ולהראות לשאר הקבוצה ולהציג את הדמות בפנטומימה
- מי שמנחש ומזהה את הדמות כדמות שהוא בחר מרים את ידו.
- אם אכן נכון, עליו לספר מה הכוח המיוחד של אותו דמות גיבור בעיניו ולמה בחר בו.
- עכשיו אותו תלמיד יבחר את הכרטיס הבא והמשחק ימשיך עד שכל הכרטיסים נבחרו.
- שבו בקבוצות לפי המקצועות שבחרתם והכינו סמל שמייצג את הכוח של אותו דמות שיש לכם במשותף.

נקודות מבט

משך הפעילות: 45 דק'

מטרות הפעילות: להדגים הלכה למעשה איך שההסתכלות שלנו על העולם תלוי מאד במשקפיים שדרכם אנו מביטים עליו.

עזרים: סט פתקים דביקים – כל אחד עם סמל אחד (ראו נספח 8) ובריסטול עם כותרת בהתאם למקצוע (ראו הצעות בנספח 8)

הכנה:

- רשמו שם על כל בריסטול שם של מקצוע אחר בכותרת.
- הדביקו סט שלם של פתקים באופן אקראי על גבי כל לוח.
- תלו את הלוחות סביב החדר

הנחיות:

- חלקו את המשתתפים לקבוצות.
- בקשו מכל קבוצה לגשת ללוח אחד ולארגן את הפתקים בסדר שיספר את "סיפורו" של אותו בעל מקצוע.
- כשכולם מסיימים בקשו מכל קבוצה לשתף את הלוח שיצרו ולהסביר למה.

דיון:

למה לדעתכם כל קבוצה ארגנה אחרת את הסמלים שלה?
מה ניתן להבין מהפעילות?
האם אנחנו נותנים מקום לברור נקודות המבט בקיימות בתוך הקבוצה?

נספח 8 – סמלים ומקצועות

ארכיאולוגים

ארכיטקטים

קוסמים

מעצבי אופנה

רקדנים

מדענים

מדריכי תיירים

מורי נהיגה

תלמידי תיכון

רופאים

הוסיפו מקצועות נוספים כבחירתכם

×	∞	©	☺
α	±	✓	≠
@	#	U	1
↑	0	%	\$
Δ	*	H	?

תחרויות פרא-אולימפיות

משך הפעילות: 45 דק'

מטרות הפעילות: פיתוח אמפתיה דרך משחק. תחרויות המבוססות על "מוגבלויות" על מנת לעורר רגישות לאחר

עזרים: חבל לקשירת רגליים, קוביות משחק/לגו, כיסויי עיניים

הכנה: אתרו מקום למשחק בחוץ

הנחיות:

א. תחרות 3 רגליים-

- חלקו את המשתתפים לזוגות
- קשרו את רגל ימין של אחד מבני הזוג לרגל שמאל של השני
- העמידו את הזוגות בשורה
- הנחו אותם לרוץ למטרה

ב. פיסול על עיוור

- חלקו את הילדים לזוגות
- חלקו לכל זוג קוביות משחק (לפחות 15) וכיסוי עיניים אחד ובקשו ממשתתף אחד לכסות את עיניו
- על המשתתף השני להנחות את המשתתף ה"עיוור" לבנות דגם בהתאם להוראותיו.
- בקשו מהמשתתפים להציג את הדגמים ולדווח על החוויה של שניהם.
- חיזרו על התהליך כשבני הזוג מחליפים תפקידים

עוד הצעות: מרוצי שליחים עם יד קשורה, כיסוי עיניים, הליכה לאחור, חיבור רגליים של ילדים

- דונו במליאה לגבי החוויה שהילדים עברו התובנות וההשלכות לחיים האמתיים (מה קורה במציאות שכזאת)

- הקרינו את הסרטון הבא לשם הדגמה - [הזדהות עם בעלי מוגבלויות](#)
- שאלו אותם אמפתיה מהי?
- הקרינו את הסרטון הבא - [סומסום מהי אמפתיה?](#) ובקשו מהילדים להסביר עכשיו לאחר שצפו בסרטון מהי לדעתם אמפתיה עודדו אותם לתת דוגמאות מהחיים שלהם

הליכה על עיוור

משך הפעילות: 45 דק'

מטרות הפעילות: העמקת הבנת המושג אמפתיה דרך חוויה אישית

עזרים: מטפחות עיניים

הנחיות:

- חלקו את הילדים לזוגות - אחד עיוור (קשרו לעיניו מטפחת) אחד מוביל והנחו אותם לפי ההנחיות הבאות:

טיילו בסביבה והנחו את העיוור בדיוק לאן ללכת ומה בדיוק אתה רואה במקומו בסביבה.

תתארו במקסימום הפרוט

החליפו תפקידים

שיתוף תובנות

איך זה מרגיש לסמוך על מישהו אחר שיוביל אותך מבלי שתפגע/י?

איך הרגשתם להיות העיניים של אדם אחר?

האם ראיתם דברים שקודם לא שמתם לב אליהם?

- בקשו מהילדים לראיין אחד את השני או לחלופין לאתר אדם אחר ולנסות "להיכנס לנעליו".

- ערכו מפגש בו הילדים ישתפו את מה הם למדו על האחר ומה הם למדו על עצמם.

להקשיב עם הלב

משך הפעילות: 45 דק'

מטרות הפעילות: לפתח אמפתיה מתוך התבוננות בכרטיסי מצב

עזרים: כרטיסי מצב ומדבקות מקשיבים מהלב (נספח 9)

הנחיות:

- הדפיסו את הכרטיסים והמדבקות מבעוד מועד ופרסו את כרטיסי המצב בפני המשתתפים על שולחן או על הרצפה

- בקשו מהילדים לבחור תמונה אחת שמדברת אליהם

- בקשו מכל משתתף לספר מה לדעתו מרגישה הדמות המופיעה בתמונה

- כל אחד מתבקש להמציא רעיון של איך הוא/היא יכולים להפנות את "כוחות העל" שלו/ה לטובת אחד המצבים שבתמונות ולשפר את מצבו

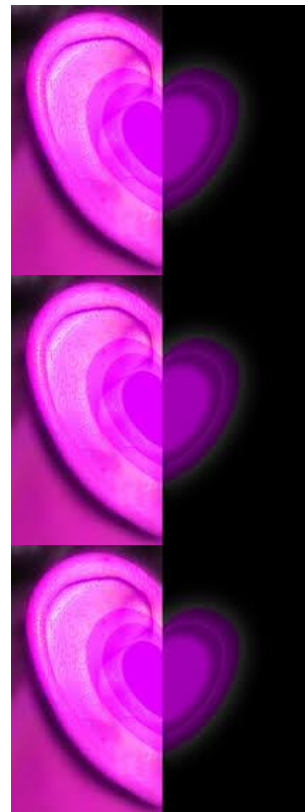
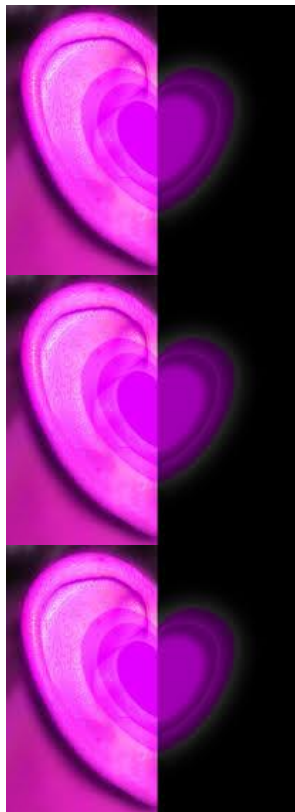
- פרס! מדבקות מקשיבים מהלב

המתנה הכי שווה משך הפעילות: 45 דק'

מטרות הפעילות: נתינה מתוך הכרות ברצונות האחר

עזרים: סיפור היום הולדת וכרטיסי מתנה (נספח 10), מדבקות מכל מיני צבעים וצורות צבעים, תמונותיו של ילד יום ההולדת

הנחיות:

- קראו לילדים בקול רם את הסיפור ובקשו מהם להשלים היכן שנדרש על דף אישי
- סדרו את הכרטיסים בערמה.
- הזמינו משתתף שיבחר כרטיס וייתן אותו למי שלדעתו הוא הכי מתאים וינמק
- הילד המקבל יאשר או ידחה את המתנה וינמק.
- משחקים עד שלכל אחד יש כרטיס מתנה אחד ועורכים דיון על כמה אנחנו יודעים מה השני רוצה ומרגיש? איך יודעים? האם זה חשוב להכיר לפני שבאים לתת?

נספח 10 – סיפור יום ההולדת וכרטיסי מתנה

מחר יום ההולדת שלי!
מה יקרה אם אף אחד לא יבוא?
אולי אני לא מספיק נבון?
אולי אני לא מספיק יפה?
אולי אני לא מקובל?
ואוו!
מחר אהייה מבוגר יותר בשנה שלמה.
האם אהייה מחר שונה מהיום?
אולי!
אכיר מחר מישהו חדש?
אָאָה אחרת?
ארגיש שונה?
אתנהג אחרת?
לילה חשוך אחד הבטתי מבעד לטלסקופ הפלא שלי אותו עשיתי מגלילי נייר. דרך החלון נצנץ אלי
בשמים כוכב מיוחד. מהכוכב הרחוק השתלשל סולם חבלים ארוך עד לחלון שלי. הסולם הגיע
מהאינסוף והתנדנד מולי. הושטתי יד, אחזתי בסולם טיפסתי גבוה, מִפְּחַד עצמתי עיניים חזק
ונעלמתי בחשכה של כוכב אחר.
רועד ומפוחד הרגשתי פתאום טפיחה על הכתף שלי. פקחתי עין אחת. לידי עמד מלאך אמיתי מוקף
הילה של אור בוהק.
הנה, קח את ידי. אתה מחפש כאן משהו? המלאך אחז בפנס בידו האחת ומשך אותי אליו בידו
השניה.
מחר יום ההולדת שלי ואני שואל את עצמי האם אגלה משהו חדש?
משהו שאני לא יודע היום?
מה שמך?
.....
כתוב כאן את שמך

תכננת לעצמך מסע רציני, אמר המלאך בפליאה.
 אני שמח לעזור לך לגלות ולדעת את כל הדברים החדשים שאתה מבקש.
 בוא, אראה לך דרך.
 הפנס שלו הצביע לעבר החלל הפתוח מולי והוא אמר לי לסלול בעצמי את הדרך:
 עשה לך שביל עם צורות, צבעים וספרות.
 נטע כמה עצים לאורך השביל.
 הנה, קח את הפנס הזה,
 הוא יעזור לך למצוא את הדרך המיוחדת שלך בעולם.
 המלאך מסר לי את הפנס. הארתי איתו את השביל שהתגלה מולי.
 בדקתי בכיסים שלי כמה כסף יש לי.
 כמה כסף אתה מבקש עבור הפנס הנפלא? שאלתי
 הו, כלום ידידי! זהו התענוג שלי לתת לך אותו,
 רק העבר את האור הלאה.
 כך נוכל להעצים את מעגל הנתיבה.
 יום הולדת שמח
 כתוב כאן את שמך
 תודה רבה לך! אחזתי היטב בפנס. איזו מתנה נפלאה.
 נעזר בפנס שלי פסעתי בשביל עד שהגעתי לשדה רחב ידיים ובו פירות יער, פרחים וציפורים
 מציצות. בצד השדה בהק אגם קטן שמימיו עמוקים וצלולים. התכופתי לשתות מעט מים,
 ופתאום...
 מה?
 מלאך נוסף, יפה, לבוש שכמיה כסופה עמד ממש לצידו!
 אתה מחפש משהו? הוא שאל
 ממממ... מחר יום ההולדת שלי והייתי רוצה לדעת האם אראה אחרת מחר?
 יום הולדת זה זמן מצויין להתבונן בעצמך.
 בוא נסתכל עליך משתקף במים הצלולים.
 מעולם לא ראיתי מישהו כה יפה.
 הבטתי,
 הפנים שלי השתקפו במים
 הייתי
 כל כך
 יפה!!!
 רציתי להשאיר ולהסתכל עוד ועוד אבל המלאך משך בשרוול החולצה שלי.
 הוא הוציא מן המים מראה קטנה.
 במראה הזו תוכל להביט בעצמך, על מנת שתזכור כמה אתה יפה.
 וחכם, אני מניח, אם הצלחת למצוא את האגם הקטן הזה.
 הסתכלתי במראה
 ראיתי את עצמי שוב ופניתי להחזיר אותה למלאך. אבל הוא משך בכתפיו ואמר:
 קח אותה, היא בשבילך.
 וכמה היא עולה? שאלתי כשאני שוב מחפש בכיסים.
 עולה? היא תעלה לך רק במידה ותביט בה יותר מידי!
 אם תשתמש בה בחכמה, תוכל לאהוב גם את עצמך וגם אחרים
 פשוט העבר את היופי ועזור לחברייך, כך שאף הם יוכלו לראות את הטוב שיש בהם
 יום הולדת שמח!
 כתוב כאן את שמך
 אני מבטיח לזכור. אחזתי במראה חזק. תודה לך. זו באמת מתנה נפלאה!
 בעודי עומד שם ומעריץ את עצמי במראה,
 שמעתי רעש חזק. האדמה רעדה! זה היה כל כך מפחיד!

קפצתי היצידה ומצאתי את עצמי עומד לצד שולי גלימה שלבש מלאך ע נ ק שבידו מגן זהב.
מה אתהההההההההההה עושה כאן? שאג המלאך, ואני התכווצתי, כמעט ונעלם מרוב אימה.
מחר יום ההולדת שלי
ואני מתלבט האם ארגיש מחר אחרת?
אל פחד! אני כאן כדי להגן עליך.
יום הולדת זה זמן מצויין לבדוק איך אתה מרגיש.
אני יכול לראות שאתה חזק ואמיץ, ואני יודע למה.
זה בגלל שאתה עטוף באהבה.
אתה יכול לומר לי את מי אתה אוהב?
מי אוהב אותך ודואג לך?
רשום את האנשים שאתה אוהב ואלה שאוהבים אותך
זהו, אני חושב. פתחתי את עיניי.
אולי, המלאך גיחך
פתאום הוא לא נראה מפחיד וגדול

אתה בר מזל..... (שמך) שיש בך כל כך הרבה אהבה.
קח במתנה מגן זהב זה, הוא יזכיר לך את כל האהבה העוטפת אותך ומגינה עליך.
לעולם לא תרגיש חלש, חסר אונים ובודד.
מגן שיגן עלי! איזה יופי.
שוב חיפשתי בכיסים, ייתכן וזה יעלה לי יותר ממה שיש לי.
איך אצליח לשלם לך עבור המגן?
לשלם? כולנו חלק ממעגל הנתינה. נעים לי להעביר לך את המגן הזה. אתה יכול להעביר אותו
הלאה למישהו אחר שלא מכיר בכוח שלו ומרגיש בודד ומפוחד. פשוט תעב....
אני יודע, תעביר את זה הלאה!
נכון!
תודה! אני כבר מרגיש חזק יותר!
צייר עיגול סביב הדברים שאתה יכול לעשות בלי פחד
לרכב על אופניים
ללטף כלב
לישון בלי אור בחדר
להיפרד מאמא בגן
להיבדק אצל הרופא
לפתוח ארון חשוך
להחזיק נחש
להתנצל
להודות ששגיתי
טיפסתי על הר גבוה - מדרון תלול ובו סלעים שחורים.
פתאום, כשחשבתי על הכל, על כל המתנות המדהימות,
התגלגלתי מצחוק.
הראש שלי הסתחרר וכמעט ונפלתי מההר
מהכוב!
אבל לא.
מלאך עצר אותי, שמר עלי, תפס אותי, עטף אותי בברכות בכנפיו האווריריות.
מלאך ששרביט קסם נצנץ בידו.
היי, הכל בסדר?
אני כאן לעזור לך לא להיפגע.
לאן הלכת? הוא צחק
יורדים מהכוכב הזה באמצעות סולם, הנה מכאן ~

מחר יום ההולדת שלי
ושאלתי את עצמי האם אתנהג מחר אחרת?
אם כך יש לי דבר אחד לומר לך.
עשה למישהו אחר את שאני עשיתי לך – פשוט עזור למי שאתה יכול.
הנה, קח את שרביט הקסם שלי
הוא ישפר את ההרגשה של כל אחד, אפילו אם הוא חולה או עצוב.
עם השרביט -
אתה יכול להפוך שריטה לפלסטר כיפי
להביא את השמש לשמיים מעוננים
להפוך לימון ללימונדה
תודה לך! תודה רבה!
אשמור על השרביט ואשתמש בקסם שלו כדי לעזור לאחרים כשהם עצובים...
אעביר אותו הלאה, אמרתי
נכון! תעביר אותו הלאה.
זה הקסם של מעגל הנתינה.
ידי הקטנות היו מלאות כל כך, בקושי הצלחתי להחזיק בכל המתנות:
הפנס, המראה, מגן הזהב הענק ושרביט הקסם המנצנץ. הנחתי את כל המתנות על האדמה סמוך
לרגלי הוצאתי את טלסקופ הפלא שלי. הסתכלתי דרכו ר-ח-ו-ק למטה ראיתי את העולם שאני אוהב
ומכיר.
הבוקר מאיר יום חדש ואני רואה את כל חברי מתכנסים למסיבת יום ההולדת שלי.
הם באו למסיבה שלי!
הייתי כל כך מאושר.
ירדתי חזרה בסולם החבלים. בדרכי נופפתי לשלום לכל המלאכים שפגשתי. כשהגעתי למטה
הבטתי באורות המנצנצים בשמים מעלי ונופפתי שוב. ואז רצתי הביתה הכי מהר שיכולתי.
למסיבת יום ההולדת שלי.
כשהמסיבה הסתיימה כולם נפרדו בחיבוקים ונשיקות. עליתי לחדר שלי ולבשתי פיג'מה. פיזרתי את
כל המתנות היפות שקיבלתי סביבי על המיטה. הייתי עייף וממש רגע לפני שנרדמתי הוצאתי
מתחת הכרית את טלסקופ הפלא שלי והבטתי למעלה מבעד לחלון, לעבר החשכה, על מנת לראות
את הכוכב שנצנץ אלי אתמול.
חשבתי על המלאכים שפגשתי והבנתי משהו חשוב:
אני שונה היום!
אני יודע היום דבר שלא ידעתי אתמול!
יש לי המון. יש לי הרבה מאוד לתת!
אני נראה שונה היום!
כולם ברכו אותי ואמרו כמה יפה ומאושר אני נראה!
אני מרגיש שונה היום!
כשאני חושב על כל האנשים שאני אוהב ושאוהבים אותי,
אני מרגיש הרבה יותר טוב!
ומהיום,
אתנהג שונה!
אם יש משהו שאני יכול לעשות, משהו שאני יכול לתת
אני מתכוון.....
לתת ולהעביר הלאה
אני חלק ממעגל הנתינה.

DESIGN for יוצרים
CHANGE שִׁינִי

מילה טובה

משך הפעילות: 45 דק'

מטרות הפעילות: להתאמן בפרגון וראיית הטוב באחר

עזרים: פתקי העבר את זה הלאה, מיכל לפתקים (כל פתק יופיע לפחות פעמיים) נספח 11

הנחיות:

הושיבו את הילדים במעגל והניחו את מיכל הפתקים במרכז (נספח 11)

כל אחד בתורו מוזמן לקחת פתק ולשבת לחשוב למי היה רוצה לתת אותו

חלקו את הפתקים אחד לשני לפי

דיון:

איך זה מרגיש לקבל פתק פרגון?

האם יש מישהו שלא קיבל בכלל?

האם אתם נהנים לפרגן?

כמה מחמיאים לכם ביום יום? על מה? מתי?

פעילות המשך:

הכינו סט של פתקים לכל משתתף והציעו להם לחלק אותם במשך היום לאנשים שהם פוגשים. תתעדו את התגובות. שתפו בקבוצה את החוויות ו...!

המשיכו להעביר את זה הלאה, כהרגל

נספח 11 – רעיונות לפתקי פרגון

בן אדם נחמד

יש לי מה ללמד ממך

נעים להכיר

תמיד מתלבש יפה

מתלבשת יפה

הייתי רוצה לרקוד כמוך

הייתי רוצה לצייר כמוך

הייתי רוצה לשחק כדורסל טוב כמוך

הייתי רוצה לשיר טוב כמוך

הייתי רוצה להיות תלמיד טוב כמוך

הייתי רוצה לדעת לדבר אנגלית כמוך

הייתי רוצה להכיר אותך יותר טוב

את מצחיק

את מצחיקה

את תמיד מוכנה לעזור

אתה תמיד מוכן לעזור

בן אדם חברתי

בן אדם שמקשיב

למדתי ממך משהו

כייף לטייל איתך

כשיש לי בעיה אני אפשר לדבר איך

יש לך חיוך מקסים

בן אדם חיובי

כייף שאת בבית הספר איתי

כייף שאת בבית הספר איתי

יש לך מה להגיד

בן אדם טוב

טוב בספורט

כולם אוהבים אותך

יש לנו הרבה במשותף

דוגמא אישית

מנהיג טבעי

מוכן לעזור תמיד

מתחשב

מתחשבת

אדם שמאיר את החדר

אף פעם לא משעמם איתך

אתגר הצל

משך הפעילות: יום לימודים

מטרות הפעילות: לפתח אצל הילדים מודעות ואמפתיה כלפי צוות התחזוקה והשירות של בית הספר שלרוב שקופים בעיניהם ולאפשר להם למצוא פתרונות יצירתיים לשיפור חווית העבודה של אותם עובדים.

מתודולוגיה:

להרגיש- מיהם השקופים בבית ספרינו שמשרתים אותנו? הכירו אותם, סביבת עבודתם ויומם מנקודת מבטם. אילו בעיות גילית שהייתם לפתור או לשפר?

לדמיין- דמיינו פתרונות לבעיה שבחרתם

לעשות- מתכננים את הפרויקטים ויוצרים את השינוי

לשתף- משתפים את הקהילה, הארץ והעולם בסיפור השינוי

מהלך הפעילות:

להרגיש: בשלב זה הילדים מתבקשים להכיר מקרוב את צוות התחזוקה והשירות של בית הספר

- בקשו מהתלמידים להכין רשימה מפורטת של כל אנשי התחזוקה, הניקיון, השמירה, הגינון, המזכירות וכו' של בית הספר ורשמו אותה על הלוח.
- חלקו את הכיתה לקבוצות כאשר כל קבוצה אחראית על בעל תפקיד אחר ושלחו אותם לערוך תצפית וראיון עם אותו בעל תפקיד בהתאם לנקודות הבאות:
 - ✓ תארו את בעל התפקיד (שם, תפקיד, תיאור כללי)
 - ✓ תארו את סביבת העבודה שלו
 - ✓ מהם כלי העבודה הדרושים לעבודתו
 - ✓ מי הקהל איתו הוא נפגש לרוב
 - ✓ מיהו באופן אישי? משפחה? מקום מגורים? ילדים? יום הולדת? וכו'
 - ✓ כיצד הוא מגדיר את תפקידו? מה הקשיים בהם הוא נתקל בתפקידו? ממה הוא נהנה בתפקיד? מה חסר לו? לאיזה יחס הוא זוכה משאר הצוות? התלמידים? מה היה רוצה לשפר בתפקידו?
- ערכו שיחה בה כל קבוצה משתפת את ממצאיה ורכזו את הדברים על הלוח.

נקודות לדיון:

- האם יש בעיות משותפות
- האם בעיה מסוימת בלטה במיוחד
- מה למדתם/גילתם שלא ידעתם קודם
- ערכו הצבעה בכיתה (או כל דרך אחרת) על מנת להחליט על אילו בעיות התלמידים ירצו לתת מענה.

פעילויות לאיתור צרכים וזיהוי הזדמנויות לשינוי

ספרים שמדברים עלי

משך הפעילות: 45 דק'

מטרות הפעילות: זיהוי מצבים והזדהות עם בעיות כפי שמוצגים בספרי ילדים

עזרים: 10 ספרי ילדים, דפים וכלי כתיבה

הנחיות:

פרסו ספרים ברחבי הכיתה ובקשו מהילדים להסתובב ולבחור ספר אחד בה מסופר על בעיה איתה הוא יכול להזדהות

הנחו את הילדים לצייר תמונה המתארת את אותה בעיה.

במליאה הזמינו את הילדים לספר מה הייתה הבעיה בספר וכיצד היא באה לידי ביטוי בעולמם.

הדרך שלי לבית הספר

משך הפעילות: 45 דק'

מטרות הפעילות: לתרגל התבוננות מקרוב בחוויות יום יומיות על מנת לזהות מצבים בעייתיים וקשיים

עזרים: דפים לבנים, כלי כתיבה, מדבקות עגולות או סמיילי.

הנחיות:

- חלקו לילדים דפים לבנים וכלי כתיבה.
- בקשו מהם לשרטט מפה המראה את דרכם מהבית לבית הספר.
- לאחר ששרטטו בקשו מהם לסמן על גבי המפה ציוני דרך לאורך המסלול.
- כעט בקשו מהם שידמיינו את המסלול בעיניים סגורות ובמקביל שיחפשו לאורכו מוקדי בעיות או דברים שמפריעים להם.
- בקשו מהם להדביק מדבקות סמיילי על הנקודות במפה שגורמות להם אושר ומדבקות קריילי (סמיילי הפוך) על המקומות הבעייתיים במפה.
- ערכו דיון במליאה בה כל אחד ישתף את המפה שלו

הדרך שלי לבית הספר

משך הפעילות: 45 דק'

מטרות הפעילות: לתרגל התבוננות מקרוב בחוויות יום יומיות על מנת לזהות מצבים

בעייתיים וקשיים

עזרים: דפים לבנים וכלי כתיבה

הנחיות:

- חלקו למשתתפים דפים לבנים וכלי כתיבה.
- בקשו מהמשתתפים לשרטט מפה המראה את דרכם מהבית לבית הספר.
- לאחר ששרטטו בקשו מהם לסמן על גבי המפה ציוני דרך לאורך המסלול.
- כעת בקשו מהם שידמיינו את המסלול בעיניים סגורות ובמקביל שיחפשו לאורכו מוקדי בעיות או דברים שמפריעים להם.
- בקשו מהם לספר אחד לשני מהן אותם הדברים הבעייתיים שבהם נתקלו לאורך המסלול.
- בקשו מהם לחשוב איך הם היו רוצים לפתור את הבעיה.

כדורי שלג

משך הפעילות: 45 דק'

מטרות הפעילות: הצפת בעיות שונות ומשותפות

עזרים: דפים וכלי כתיבה

הנחיות:

- חלקו למשתתפים דפים לבנים וכלי כתיבה.
- בקשו מכל משתתף לרשום בעיה שמפריעה לו/ה על דף נייר לבן.
- ערכו קרב כדורי שלג. כשאחד המשתתפים נפגע מכדור הוא צריך לפתוח אותו ולכתוב משהו שמפריע לו באותו הנושא. רכזו את הבעיות שעולות על הלוח.
- כעת רשמו שוב בעיה על גבי הנייר אך הפעם הציעו פתרונות באותו אופן.
- אחרי שלכל בעיה התווספו הרבה פתרונות בחרו את הבעיות שלהן הגיבו הכי הרבה בכדי להתחיל להתייחס אליהם לעומק במהלך דיון קבוצתי.

פעילויות לבחירה וחקירת הבעיה הנבחרת

עננים

משך הפעילות: 45 דק'

מטרות הפעילות: לתרגל עבודת צוות, מיון, איתור והגדרת בעיה והצגתה בפני קהל. חידוד העובדה שלבעיה יש זוויות שונות ודרכים שונות להסתכל עליה.

עזרים: פתקים דביקים, כלי כתיבה, לוח

הנחיות: השתמשו בכל הנושאים שעלו מהפעילויות הקודמות.

- חלקו לכולם פתקים דביקים ובקשו שירשמו כל בעיה על פתק נפרד.
- הזמינו את התלמידים למיין ולארגן את הפתקים לפי נושאים כ"עננים".
- הנחו אותם לתת כותרת לכל ענן.
- בקשו מהם להתחלק לקבוצות לפי נושא משותף ולדון בו.
- בקשו מכל קבוצה להציג את הבעיה שלהם בהתאם להנחיות.

להוסיף דוגמה ויזואלית

הנחיות לדוגמא (ניתן להשתמש ברעיונות נוספים):

עמדו על כיסא ושכנעו לגבי חומרת הבעיה כל משתתף ממשיך את קודמו

שירו שיר על הבעיה

הציגו בהצגה את הבעיה

הציגו בפנטומימה את הבעיה

ציירו את הבעיה

פה קבור הכלב משך הפעילות: 45 דק'

מטרות הפעילות: העמקה בהבנת הבעיה הנבחרת והגדרתה

עזרים: מחשב

הנחיות:

- בהתאם לקבוצות שנוצרו סביב הנושא הנבחר שלחו את הילדים לחקור כבלשים את אופי הבעיה.
- הנחו אותם לפי השאלות הבאות: מה אנחנו בכלל יודעים על הבעיה? מדוע הבעיה קיימת? מיהם האנשים שסובלים מהבעיה? מתי הבעיה מתרחשת? מהם הגורמים המרכזיים לבעיה? כמה הבעיה שכיחה? דוגמאות שונות של הבעיה וכו'.
- היעזרו במגוון אמצעי חקירה כגון: תצפיות, סקרים, שאלונים, ראיונות, צילומים, קריאה וכו'.
- לאחר שכל קבוצה תסיים לאסוף את הנתונים (ייתכן ויש להקדיש לשלב זה מספר מפגשים) בקשו מכל קבוצה להציג את הבעיה באופן שהיא בוחרת (מצגת, הצגה, הרצאה וכו').

מה השאלה?

על כל קבוצה לנסח את הבעיה שאותה בחרו לפתור כשאלה. לדוגמא: במידה והבעיה היא עומס שיעורי בית יש לנסח אותה כשאלה: כיצד ניתן להפחית את עומס שיעורי הבית? במידה והבעיה היא ריבוי חתולי רחוב השאלה תהיה: באילו אמצעים ניתן לנקוט על מנת להפחית את מספר חתולי הרחוב?

דרך ניסוח זו תסייע בידי הקבוצות למקד את הפתרון שייתן מענה ספציפי לבעיה שהעלו.

*במידה והנושאים הנבחרים אינם בתחום בית הספר ניתן לתת את ההנחיות כשיעורי בית

בחזרה לעתיד

משך הפעילות: 45 דק'

מטרות הפעילות: סקירת הבעיות שעלו בכל הפעילויות שנערכו עד כה בניסיון לאתר את אילו שהילדים הראו בהם את הכי הרבה עניין

עזרים: תיעוד כל השיעורים הקודמים, יומנים אישיים, פתקים, אטבי כביסה, חוטים

הכנה: אספו את החומרים שהצטברו מכל השיעורים עד כה

קשרו חוטים בין שתי נקודות בחלל החדר

הנחיות:

- הציגו בפני הילדים את מגוון הנושאים שעלו עד כה בשלב ה"להרגיש"
- בקשו מכל ילד לכתוב על פתק (אפשר כמה פתקים) בעיה שהיה רוצה להתחיל לעשות בה שינוי ולתלות אותו בעזרת האטבים על החוטים
- בקשו מהילדים לעבור בין הפתקים ולארגן אותם לפי נושאים משותפים
- התארגנו בקבוצות בהתאם לנושאים
- בהתאם למספר הנושאים ערכו הצבעה ובחרו את הנושאים שעליהם תתמקדו (גודל הקבוצה האידיאלית הינה בין 5-10 ילדים).
- ילדים שהנושא שלהם לא נבחר מוזמנים לשכנע את הכיתה על מידת החשיבות שלו.
- האם הנושאים שהעלינו עד כה בפעילויות השונות קשורות למטרות הגלובאליות?

פעילויות להגדרת הבעיה הנבחרת

להרים את החומה

משך הפעילות: 15 דק'

מטרות הפעילות: להגדיר באופן קונקרטי של הבעיה בה בחרו הילדים ליצור שינוי.

עזרים: מחשב, מקרן

הנחיות:

- הקרינו את הסרט המצורף ולאחר מכן קיימו דיון עם הילדים - [להרים את החומה](#)

שאלות לדיון:

הסרט הוא מטאפורה לתהליך של יצירת שינוי שמתחיל בזיהוי "החומה" כלומר הבעיה ולהמחיש תהליך של "הרמת החומה" כלומר פתרונה.

בקשו מהילדים לענות על השאלות הבאות:

מה הייתה הבעיה של הילדים בסרט?

על מי הבעיה השפיעה?

איפה התרחשה הבעיה?

מתי התרחשה הבעיה?

איך הבעיה באה לידי ביטוי בשטח?

למה זאת בעיה?

מה היה הפתרון שהילדים בחרו כדי לפתור את הבעיה?

כעת הגדירו את הבעיה שאתם בחרתם להתמקד בה באופן קונקרטי וממוקד. היעזרו בשאלות הנ"ל

סיכום: תהליך יוצרים שינוי יבקש מכם לזהות את "החומה" שלכם כלומר, מה מפריע לכם? לדמיין כיצד "להרים את החומה", לצאת ו"להרים את החומה" ולבסוף לספר לעולם את סיפור ה"הרמת החומה" שלכם.